

20251062335

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 36 став (2) од Законот за Владата на Република Северна Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.59/00, 12/03, 55/05, 37/06, 115/07, 19/08, 82/08, 10/10, 51/11, 15/13, 139/14, 196/15, 142/16, 140/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.98/19), а во врска со членовите 5 и 9 од Спогодбата за Инструментот помеѓу Европската унија претставувана од Комисијата и Република Северна Македонија претставувана од Владата на Северна Македонија за посебни аранжмани за спроведување на поддршка од Унијата за Република Северна Македонија во согласност со Инструментот за реформи и раст („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.23/25) ратификувана со Законот за ратификација на Спогодбата за Инструментот помеѓу Европската Унија претставувана од Комисијата и Република Северна Македонија претставувана од Владата на Северна Македонија за посебни аранжмани за спроведување на поддршка од Унијата за Република Северна Македонија во согласност со Инструментот за реформи и раст и членот 3 од Законот за задолжување на Република Северна Македонија со заем кај Европската унија по Договорот за заем за Инструментот за реформи и раст за Западен Балкан („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 3/25), Владата на Република Северна Македонија, на седницата, одржана на 20 мај 2025 година, донесе

УРЕДБА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ И КОНТРОЛА НА ИНСТРУМЕНТОТ ЗА РЕФОРМИ И РАСТ ЗА ЗАПАДЕН БАЛКАН

Општи одредби

Член 1

Со оваа уредба се воспоставува спроведувањето и контролата на Инструментот за реформи и раст за Западен Балкан, во Република Северна Македонија (во натамошниот текст: Инструмент), како и системот на внатрешна контрола на спроведување на Инструментот.

Дефиниции

Член 2

Одделни изрази употребени во оваа уредба го имаат следното значење:

1. „План за раст“ е механизам на Европската унија (во натамошниот текст: Унијата) со цел интегрирање на партнерите од Западен Балкан во единствениот пазар на Унијата, унапредување на регионалната економска соработка, продлабочување на реформите поврзани со Унијата и зголемување на претпристапното финансирање со цел забрзување на социо-економската конвергенција на Западен Балкан кон Унијата;
2. „Инструмент за реформи и раст“ (во натамошниот текст: Инструмент) е финансиски аранжман за поддршка на спроведувањето на Реформската агенда преку заеми и неповратни средства (грантови);
3. „Реформска агенда“ е сеопфатен збир на усогласени и приоритетни реформски области и приоритетни области за инвестирање, вклучувајќи ги условите за плаќање што укажуваат на задоволителен напредок или завршување на поврзаните мерки, како и индикативен распоред за нивно спроведување;

4. „Спогодба за Инструментот помеѓу Европската унија претставувана од Европската комисија (во натамошниот текст: Комисијата) и Република Северна Македонија претставувана од Владата на Северна Македонија за посебни аранжмани за спроведување на поддршка од Унијата за Република Северна Македонија во согласност со Инструментот за реформи и раст“ (во натамошниот текст: Спогодба за Инструментот) е ратификуван меѓународен договор, склучен помеѓу Унијата претставувана од Европската комисија и Република Северна Македонија претставувана од Владата на Република Северна Македонија, со која се утврдуваат принципите за финансиска соработка помеѓу корисникот и Комисијата;

5. „Корисник“ во смисла на оваа уредба е Република Северна Македонија.

6. „Договор за заем за Инструментот за реформи и раст за Западен Балкан“ (во натамошниот текст: Договор за заем) е договор склучен помеѓу Унијата и корисникот, со кој се утврдуваат условите за користење на финансиски средства по основ на заем во рамките на Инструментот;

7. „Реформа“ е збир на мерки и активности кои се дел од некоја од приоритетните области за поддршка дефинирани во Реформската агенда, а чие спроведување ќе доведе до остварување на општите и специфичните цели од Реформската агенда.

8. „Чекор“ е активност од реформа утврдена во Реформската агенда, кој може да се мери на квантитативен и/или квалитативен начин, а чие исполнување ќе резултира со целосно или делумно ослободување на средствата од Инструментот;

9. „Услови за плаќање“ се услови за ослободување на средствата дефинирани во форма на квалитативни и/или квантитативни чекори кои корисникот треба да ги исполни;

10. „Мешано финансирање“ се операции поддржани од буџетот на Унијата во форма на неповратна поддршка и во форма на заеми од развојни или други јавни финансиски институции, вклучително и агенции за извозни кредити, или од комерцијални финансиски институции и инвеститори;

11. „Надлежни институции“ се институциите кои ги спроведуваат реформите утврдени во Реформската агенда, управуваат со финансиските инструменти, вршат контрола на финансиските инструменти на национално ниво и ревизија на користењето на средствата;

12. „Партнерски финансиски организации“ се меѓународни финансиски институции и национални банки за развој кои спроведуваат социо-економски инвестиции во Западен Балкан во рамките на Европскиот заеднички фонд за Западен Балкан (ИРЗБ);

13. „Барање за ослободување на средствата“ е барање кое го поднесува Националниот координатор на Инструментот во име на корисникот, врз основа на исполнети услови за плаќање (во форма утврдена со Анекс А од Спогодбата за Инструментот);

14. „Двојно финансирање“ е финансиска помош обезбедена преку овој инструмент и од други инструменти и програми на Унијата и/или од донатори и финансиски институции, за покривање на исти трошоци за спроведување на активностите, реформите и проекти од Реформската агенда;

15. „Краен примател“ е лице или субјект што добива финансиски средства во рамките на Инструментот; за делот од Инструментот што се става на располагање како финансиска помош, краен примател ќе биде трезорот на корисникот; за делот од Инструментот што се става на располагање преку Инвестициската рамка за Западен Балкан (ИРЗБ), краен примател ќе биде изведувачот или подизведувачот што го спроведува инвестицискиот проект;

16. „Изјава за гаранција“ е дадена гаранција (во форма утврдена со Анекс Б од Спогодбата за Инструментот) со која се потврдува дека доставените информации за исполнување на квалитативните и квантитативните чекори се целосни, точни и веродостојни, а воспоставениот систем за внатрешна контрола потврдува дека

финансиските средства се искористени согласно правилата и истиот овозможува спречување, откривање и корекција на измама, корупција, судир на интереси и неправилности, како и избегнување на двојно финансирање и

17. „АФКОС“ е Одделението за координација на борба против измама на ЕУ средствата, воспоставено во рамките на Секторот за финансиска инспекција во јавниот сектор и координација на борба против измама на ЕУ средства при Министерството за финансии.

Основно начело за спроведување на Инструментот

Член 3

(1) Исплатата на финансиски средства од Комисијата во рамките на Инструментот се врши врз основа на исполнување на предусловите, општите услови и условите за плаќање за поддршка од Европската унија во рамките на Инструментот согласно член 6 од Спогодбата за Инструментот.

(2) Исплатата од ставот (1) на овој член, зависи единствено од напредокот во исполнувањето на квалитативните и/или квантитативните чекори утврдени во Реформската агенда и не опфаќа проверка на соодветноста на направените трошоци за спроведување на тие чекори.

(3) Системот за внатрешна контрола за Инструментот од членот 5 од оваа уредба, воспоставува механизми кои служат за проверка на реализација на утврдените квалитативни и/или квантитативни чекори и сеопфатноста, точноста и веродостојноста на податоците доставени од институциите за постигнатите резултати, како и тоа дека средствата се потрошени според утврдените правила.

Спроведување и контрола на спроведувањето на Инструментот

Член 4

(1) Спроведувањето на Инструментот го вршат следните тела:

1. Национален координатор на Инструментот;
2. Координатор за финансиско управување и контрола;
3. Координатори на приоритетните области/подобласти од Реформската агенда;
4. Координатор на ниво на реформа од Реформската агенда и
5. Координатор на ниво на чекори од Реформската агенда.

(2) Контрола на спроведувањето на Инструментот вршат:

1. Верификатор на ниво на чекори;
2. Одделението за координација на борба против измама на ЕУ средствата (АФКОС);
3. Државна комисија за спречување на корупцијата и
4. Државниот завод за ревизија.

(3) Следење на спроведувањето на Инструментот врши Комитетот за следење на Инструментот (во натамошниот текст: Комитетот).

(4) Координаторите од ставот (1) на овој член, меѓусебно соработуваат и одговараат за својата работа на непосредното повисоко ниво на координација.

(5) Координаторите од ставот (1) на овој член, соработуваат со органите од ставот (2) точките 2, 3 и 4 на овој член, во однос на проверките кои се однесуваат на спроведување на Инструментот.

(6) Министерството за европски прашања е секретаријат на Комитетот од ставот (3) на овој член.

(7) Министерството за европски прашања ја координира работата на телата и органите од ставовите (1), (2) и (3) на овој член, за работи поврзани со спроведувањето на Инструментот.

(8) Државниот завод за ревизија врши ревизија на системот на контроли за спроведување на Инструментот.

Внатрешна контрола и борба против лошото управување со средствата од Инструментот

Член 5

(1) Националниот координатор на Инструментот обезбедува дека е воспоставен систем за внатрешна контрола и борба против лошото управување со средствата од Инструментот, кој ги исполнува условите утврдени во членот 9 од Спогодба за Инструментот.

(2) Националниот координатор на Инструментот е одговорен за воспоставување на институционалната рамка за континуирано следење на исполнувањето на условите од членот 9 од Спогодбата за Инструментот.

(3) Во случај на непочитување и неисполнување на условите од членот 9 од Спогодбата за Инструментот, од страна на надлежните институции, Националниот координатор на Инструментот ги известува надлежниот Координатор на област/под-област од членот 8 од оваа уредба и/или раководителот на надлежната институција која не ги исполнила обврските и дава препораки за преземање корективни мерки.

Национален координатор на Инструментот

Член 6

(1) Национален координатор на Инструментот е министерот за европски прашања.

(2) Националниот координатор на Инструментот ги врши следните работи:

1. ја потпишува Спогодбата за Инструментот;

2. обезбедува непречена координација помеѓу надлежните институции за навремено спроведување на Реформската агенда, Инструментот, како и координација со други инструменти и програми на Унијата, донатори и финансиски институции;

3. подготвува и поднесува полугодишни барања за ослободување на средства од Инструментот до Комисијата (во форма утврдена со Анекс А од Спогодба за Инструментот), по претходно извршена верификација од назначените верификатори од член 11 од оваа уредба, дека предусловите, општите услови и условите за плаќање од Инструментот се исполнети, најдоцна до 15 јануари, односно 15 јули секоја година;

4. подготвува и поднесува изјава за гаранција (во форма утврдена со Анекс Б од Спогодба за Инструментот) до службите на Комисијата, заедно со секое поднесено барање за исплата;

5. го воспоставува и ко-претседава со Комитетот, заедно со избран претставник од Комисијата;

6. поднесува годишен извештај за напредокот на спроведувањето на Реформската агенда до Комисијата, за претходната година, најдоцна до 1 март во тековната година за претходната година;

7. поднесува финален извештај за спроведување на Реформската агенда по завршување на спроведувањето на Инструментот;

8. се грижи за функционирање на системот за внатрешна контрола за спроведување на Инструментот, во соработка со надлежните институции;

9. врши следење на реализацијата на квалитативните и/или квантитативните чекори кои произлегуваат од Реформската агенда, во однос на користење на средствата од Инструментот;

10. во соработка со министерствата и надлежните институции се грижи за обезбедување на потребниот административен капацитет односно човечки, финансиски и технички ресурси за спроведување на Инструментот;

11. обезбедува непречен пристап до сите институции во Република Северна Македонија и документи потребни за извршување на каква било ревизија, верификација и проверки на самото место на барање на Комисијата или нејзините претставници;

12. во согласност со условите во Инструментот, може да поднесе барање за измена на Реформската агенда;

13. обезбедува гаранција од надлежните институции дека активностите кои се дел од Реформската агенда и се спроведуваат преку Инструментот, не се предмет на двојно финансирање од други инструменти и програми на Унија или други донатори;

14. координира подготовка и спроведување на План за комуникација и видливост на Планот за раст и во соработка со Министерството за финансии и надлежните институции, се обезбедуваат средства за спроведување на истиот;

15. воспоставува Информациски систем за следење и известување на спроведувањето на Реформската агенда; и

16. врши и други работи кои произлегуваат од Спогодбата за Инструментот.

(3) Националниот координатор на Инструментот во случај на негово отсуство го заменува заменик министерот за европски прашања.

(4) Административно-техничка поддршка на Националниот координатор на Инструментот се обезбедува од страна на Министерството за европски прашања.

Координатор за финансиско управување и контрола

Член 7

(1) Координатор за финансиско управување и контрола е министерот за финансии.

(2) Координаторот за финансиско управување и контрола ги врши следните работи:

1. го потпишува Договорот за заем;

2. отвора и управува со наменска девизна сметка за средствата од Инструментот и од Заедничкиот фонд на Европскиот заеднички фонд за Западен Балкан;

3. поднесува барање за исплати до Европската комисија од заемот;

4. распределува 34,75% од поддршката во форма на заем во Заедничкиот фонд воспоставен во рамките на Европскиот заеднички фонд за Западен Балкан;

5. обезбедува ефикасен и ефективен внатрешен систем за контрола за правилно користење на финансиските средства од Инструментот и брзо враќање на средства доколку се утврди погрешна исплата или неправилно искористување на средствата;

6. ги спроведува обврските околу навремено сервисирање на заемот; и

7. врши други работи кои произлегуваат од Спогодба за Инструментот и Договорот за заем.

(3) Во случај на отсуство на координаторот за финансиско управување и контрола го заменува заменик министерот за финансии.

(4) Административно-техничка поддршка на Координаторот за финансиското управување и контрола се обезбедува од страна на Министерството за финансии.

Координатори на приоритетни области/ подобласти

Член 8

(1) Координаторите на приоритетните области/подобласти се одговорни за исполнување и следење на спроведувањето на реформите и квалитативните и/или квантитативните чекори во рамките на приоритетната област, односно подобласт за која се надлежни.

(2) Координатори на приоритетни области/подобласти се:

1. Министерот за јавна администрација за областа „Управување“, подобласт „Реформа на јавната администрација“;

2. Министерот за финансии за областа „Управување“, подобласт „Управување со јавните финансии“;

3. Министерот за енергетика, рударство и минерални сировини за областа „Енергетска и дигитална трансформација“, подобласт „Енергетска транзиција“;

4. Министерот за дигитална трансформација за областа „Енергетска и дигитална трансформација“, подобласт „Дигитална транзиција“;

5. Министерот за образование и наука за областа „Човечки капитал“;

6. Министер за транспорт за областа „Деловно опкружување“ и

7. Министерот за правда за областа „Владеење на правото“.

(3) Координаторите на приоритетните области/подобласти ги вршат следните работи:

1. одговорни се за спроведувањето на реформите и чекорите во рамките на приоритетната област/подобласт за која се задолжени и ги координираат институциите кои се носители на реформите, односно чекорите;

2. учествуваат во работата на Комитетот за следење на спроведувањето на Инструментот;

3. назначуваат координатор(и) на ниво на реформа, координатор(и) на ниво на чекор и верификатор(и) на чекори, кои се дел од приоритетната област, односно подобласт за која се надлежни;

4. потврдуваат дека реформите во рамките на приоритетната област, односно подобласт која е под нивна надлежност се спроведени во утврдените рокови, согласно Реформската агенда;

5. подготвуваат, одобруваат, следат и известуваат за планови за надминување на проблеми и наоди од спроведени внатрешни контроли и ревизии;

6. го обезбедуваат потребниот административен капацитет, односно човечки, финансиски и технички ресурси за спроведување на Реформската агенда и обезбедуваат соработка со институциите кои ги спроведуваат чекорите и реформите во областа, односно подобласта за која се надлежни;

7. во соработка со надлежните координатори на ниво на реформи, ги обезбедуваат потребните податоци со кои ќе потврдат дека предусловите, општите услови и условите за плаќање за добивање на финансиски средства од Инструментот, во рамките на областа/подобласта за која се надлежни, се исполнети, и истите ги доставуваат до Националниот координатор на Инструментот најдоцна до 20 декември, односно 15 јуни секоја година;

8. ги доставуваат потребните податоци за подготовка на годишниот извештај за напредокот во спроведување на Реформската агенда, до Националниот координатор на Инструментот, најдоцна до 1 февруари во тековната година, за претходната година.

9. одговорни се за веродостојноста на податоците содржани во Изјавата за гаранција во рамките на својата надлежност, по претходно добиена Изјава за гаранција од координаторите на ниво на реформи;

10. потврдуваат до Националниот координатор на Инструментот, дека чекорите кои се во рамките на областа/подобласта за која е надлежен не се предмет на двојно финансирање, по претходно добиена потврда од координаторот на реформа, и

11. врши и други работи кои произлегуваат од Спогодбата за Инструментот.

(4) Во случај на отсуство, координаторот на приоритетна област/подобласт го заменува неговиот заменик министер.

(5) Координаторот на приоритетна област/подобласт потребно е веднаш, а најдоцна во рок од три дена од денот на настанување на проблеми или пречки при спроведување на приоритетната област/подобласт, да го извести Националниот координатор на Инструментот за сите проблеми и пречки при спроведување на Инструментот, како и да предложи мерки за нивно надминување.

Координатори на ниво на реформи

Член 9

(1) Координаторите на ниво на реформи се назначуваат од редот на раководните административни службеници.

(2) Координаторите од ставот (1) на овој член, треба да имаат искуство и стручност во рамки на реформата и приоритетната област, за квалитетно и навремено спроведување на реформите согласно утврдените рокови. За напредокот во спроведување на реформите, координаторите од став (1) на овој член преку надлежниот координатор на област/подобласт го известуваат Националниот координатор на Инструментот.

(3) Координаторите на ниво на реформи може да координираат една или повеќе реформи од Реформската агенда.

(4) Координаторот на ниво на реформа ги врши следните работи:

1. го координира и следи спроведувањето на реформите и чекорите во рамки на реформата;

2. навремено укажува до надлежниот Координатор на приоритетната област/подобласт за ризици или пречки кои може да влијаат на спроведувањето на реформата, да предизвикаат доцнење во планираната динамика на нивното спроведување и предлага решенија за нивно надминување;

3. подготвува информации и извештаи за напредокот во исполнувањето на квалитативните и/или квантитативните чекори поврзани со реформата кои се неопходни за поднесување на барање за ослободување средства од Инструментот, ја гарантира нивната точност и истите во соодветна форма ги доставува до Националниот координатор на Инструментот преку надлежниот координатор на приоритетната област/подобласт;

4. во соработка со надлежните координатори на ниво на чекор, ги обезбедуваат потребните податоци со кои ќе потврдат дека предусловите, општите услови и условите за плаќање за добивање на финансиски средства од Инструментот, во рамки на реформата за која се надлежни, се исполнети, и истите ги доставуваат до надлежниот координатор на приоритетна област/под област најдоцна до 10 декември, односно 1 јуни секоја година;

5. ги доставуваат потребните податоци за подготовка на годишниот извештај за напредокот во спроведување на Реформската агенда, до надлежниот координатор на приоритетна област/под област, најдоцна до 15 јануари во тековната година, за претходната година;

6. одговорни се за веродостојноста на податоците содржани во изјавата за гаранција во рамки на својата надлежност и истата во утврдените рокови ја доставува до надлежниот координатор на приоритетната област/подобласт;

7. потврдуваат до надлежниот координатор на приоритетната област/подобласт дека чекорот или чекорите кои се во рамките на реформата која е во негова надлежност, не се предмет на двојно финансирање по претходно добиена потврда од координаторот на чекор, и

8. врши и други работи кои произлегуваат од Спогодбата за Инструментот.

Координатори на ниво на чекори

Член 10

(1) Координаторите на ниво на чекор, по правило се назначуваат од редот на раководните административни службеници, а може да се назначат и од редот на административните службеници во институцијата надлежна за спроведување на чекорот, со неопходно искуство и стручност во рамки на реформата, односно приоритетната област за да обезбедат квалитетно и навремено спроведување на чекорите во рамки на реформите.

(2) Координаторот на ниво на чекор може да координира еден или повеќе чекори.

(3) Координаторот на ниво на чекор ги врши следните работи:

1. обезбедува спроведување на чекорот и ги координира институциите вклучени во неговото спроведување;

2. прави план на сите активности за спроведување на чекорот, односно подготвува листа на закони, подзаконски акти, стратегии, потребни вработувања, потреба од набавка на ИТ системи и набавка на друга опрема, потребни градежни работи и други активности за исполнување на секој од чекорите;

3. врши планирање на потребните јавни набавки за исполнување на чекорот во годишниот План за јавни набавки на институцијата надлежна за спроведување на чекорот, по претходно планирани финансиски средства во буџетот на надлежната институција, согласно член 15 од оваа уредба;

4. го следи напредокот во спроведувањето на чекорот и врши проверка на известувањата добиени од останатите институции вклучени во спроведувањето на чекорот;

5. укажува до надлежниот координатор на реформа за ризици или пречки кои може да влијаат во спроведувањето на чекорите, доцнење во реализацијата и планираната динамика и предлага решенија за нивно надминување;

6. одговорен е за надминување на наодите кои произлегуваат од спроведени внатрешни контроли, ревизии, како и управување со ризици;

7. дава придонес кон следењето и известувањето поврзано со спроведувањето на Инструментот;

8. одговорен е за веродостојноста на податоците содржани во изјавата за гаранција во рамките на својата надлежност и за доставување на изјавата за гаранција до надлежниот координатор на реформа во утврдените рокови;

9. известува до надлежниот координатор дека чекорот или чекорите кои се во негова надлежност не се предмет на двојно финансирање. Во случај кога одредени чекори добиле финансиска поддршка од други извори, веднаш, а најдоцна во рок од три дена од добивање на финансиската поддршка, го информира надлежниот координатор на реформата, укажувајќи дали се работи или не, за двојно финансирање.

10. внесува точни и ажурни податоци во информацискиот систем за следење на спроведувањето на Реформската агенда во утврдените рокови и

11. врши и други работи кои произлегуваат од Спогодбата за Инструментот.

Верификатори на ниво на чекори

Член 11

(1) Верификацијата на реализираните чекори ја врши верификатор за секој чекор, по завршување на реализацијата на чекорот, согласно роковите утврдени во Реформската агенда.

(2) Верификатор е секретарот во институцијата надлежна за спроведување на чекорот, односно лице на раководно ниво назначено од раководното лице во институцијата во која не се назначува секретар.

(3) Верификаторот ги врши следните работи:

1. врши контрола на напредокот на спроведените чекори;

2. во писмена форма ги потврдува информациите од координаторите за напредокот во спроведувањето на ниво на чекори, вклучително и преку проверки и изведени докази на лице место;

3. наложува проверки за утврдување дали се преземени соодветни мерки за избегнување на двојно финансирање, особено во случаи кога одредени чекори добиле финансиска поддршка од други извори;

4. дава писмени препораки и рокови за надминување на утврдени наоди и слабости од спроведени контроли и ревизии и го следи управувањето со ризиците; и

5. врши и други работи кои произлегуваат од Спогодбата за Инструментот.

(4) При извршувањето на своите работи, верификаторот ги применува актите со кои се регулира системот на внатрешна финансиска контрола во јавниот сектор. По извршувањето на своите работи, верификаторот доставува писмено известување до соодветниот координатор на реформа за резултатот од извршената верификација, согласно роковите предвидени во Реформската агенда и Инструментот.

Одделение за координација на борба против измама на ЕУ средствата (АФКОС) при Министерството за финансии

Член 12

Одделението за координација на борба против измама на ЕУ средствата (во натамошниот текст: АФКОС) при Министерството за финансии, во рамки на своите задачи ги врши следните работи:

1. придонесува кон обезбедување на координација и размена на информации во борба против измами, неправилности и случаи на сомнеж за измама поврзани со спроведување на Инструментот со надлежните национални институции, Европска канцеларија за борба против измами и Канцеларијата на Европскиот јавен обвинител;

2. подготвува и спроведува Национална стратегија за заштита на финансиските интереси на Унијата;

3. придонесува во ефикасно спречување и откривање на неправилности, измами, корупција и други незаконски активности поврзани со спроведување на Инструментот кои влијаат на финансиските интереси на Унијата, вклучително и судир на интереси во рамки на своите законски надлежности;

4. изготвува методологија за начинот на постапување во сомнителните случаи, начинот на кој корисникот ќе ги пријави овие случаи до Комисијата и начинот на следење на отстранувањето на неправилностите по консултација со Националниот координатор на Инструментот и Министерот за финансии;

5. учествува во работата на Комитетот за следење на Инструментот и
6. врши и други работи кои произлегуваат од Спогодбата за Инструментот, во рамки на своите законски надлежности.

Државна комисија за спречување на корупцијата

Член 13

Државната комисија за спречување на корупција во рамки на своите законски надлежности ги врши следните работи:

1. презема мерки за ефикасно спречување и откривање на корупција, вклучително и судир на интереси и други незаконски активности поврзани со спроведување на Инструментот кои влијаат на финансиските интереси на Унијата;
2. учествува во работата на Комитетот за следење на Инструментот и
3. врши и други работи кои произлегуваат од Спогодбата за Инструментот.

Комитет за следење на Инструментот

Член 14

(1) Комитетот за следење на Инструментот е тело одговорно за следење на спроведувањето на Инструментот и ги врши работите утврдени со Спогодбата за Инструментот.

(2) Комитетот се состанува најмалку еднаш годишно, а со него ко-претседаваат Националниот координатор на Инструментот и назначен претставник од Комисијата.

(3) Националниот координатор на Инструментот во соработка со претставникот од Комисијата ги утврдува надлежните институции кои учествуваат во работата на Комитетот.

(4) На Комитетот се следи напредокот и постигнувањето на планираните резултати, се разгледуваат сите прашања во врска со спроведените ревизии, надзори и контроли во однос на реализацијата на Инструментот, и се врши финално одобрување на сите документи пред нивното поднесување до Комисија.

(5) Одлуките на Комитетот се задолжителни за сите институции на кои се однесуваат.

(6) Административно-техничка поддршка на Комитетот се обезбедува од страна на Министерството за европски прашања, кое има улога и на секретаријат на Комитетот за следење, а за потребите на Комитетот за следење ги подготвува материјалите кои се разгледуваат и усвојуваат на состаноците на Комитетот.

(7) Начинот на работење и одлучување на Комитетот се уредува со деловник кој го донесува Комитетот на својот прв состанок.

Обезбедување на финансиските средства во Буџетот за спроведување на Реформската агенда

Член 15

(1) Надлежните институции за спроведување на чекорот се должни да ги планираат потребните финансиски средства во своите годишни буџети со цел навремено и ефикасно спроведување на чекорите предвидени во Реформската агенда.

(2) Средствата од став (1) на овој член, надлежната институција ќе ги бара во буџетскиот циркулар при секое планирање/менување на годишниот буџет, и за тоа ќе го известат Националниот координатор на Инструментот, надлежниот координатор на област/подобласт и надлежниот координатор на реформа.

Контрола и ревизија на спроведувањето на Инструментот

Член 16

(1) Ревизија на системот за спроведување, следење, известување и евалуација на Инструментот и на системот на внатрешна контрола при спроведувањето на Инструментот врши Државниот завод за ревизија.

(2) Контрола и ревизија на спроведувањето на Реформската агенда и Инструментот, може да вршат и Комисијата, Европска канцеларија за борба против измами, Европскиот суд на ревизори и Европското јавно обвинителство (ЕППО), или нивни овластени претставници.

(3) Телата и органите од член 4 од оваа уредба, кои се надлежни за спроведување на Реформската агенда и Инструментот, подготвуваат акциски план со мерки и рокови за надминување на недостатоците утврдени со контролата и ревизијата од ставовите (1) и (2) на овој член.

(4) Институциите од ставовите (1) и (2) на овој член, имаат право на пристап до сите информации, документација, електронски податоци, информациона системи, кои се потребни за вршење на ревизијата и проверките, и може да бараат објаснувања од претставниците на надлежната институција каде се спроведува ревизијата за сите прашања кои се од значење за вршење на ревизијата и проверките.

(5) Националниот координатор на Инструментот го следи спроведувањето на акциските планови од ставот (3) на овој член и исполнувањето на дадените препораки. Во случај на неисполнување на мерките и роковите за надминување на недостатоците утврдени со акциските планови, Националниот координатор на Инструментот за тоа ја информира Владата на Република Северна Македонија и дава препораки за надминување на недостатоците.

Информациски систем за следење и известување

Член 17

(1) Во рамките на Министерството за европски прашања се воспоставува и води информациски систем за следење и известување на спроведувањето на Инструментот.

(2) Надлежните институции редовно ги внесуваат и ажурираат потребните податоци во информацискиот систем од став (1) на овој член, согласно насоките и роковите утврдени од Националниот координатор на Инструментот.

Заеднички обврски за спроведување на Инструментот

Член 18

(1) Сите органи на државната управа, управни организации, службите на Владата на Република Северна Македонија, други државни органи, правните лица на кои им е доверено вршење на јавни овластувања, регулаторните тела, правосудните органи и единиците на локалната самоуправа на кои им се доделени активности во врска со спроведувањето на Реформската агенда и на Инструментот меѓусебно соработуваат заради навремено спроведување на доделените активности.

(2) Националниот координатор на Инструментот ќе изготви прирачник за спроведување на Инструментот кој подетално ќе ја уреди комуникацијата помеѓу различните тела и органи вклучени во спроведувањето на Реформската агенда и

Инструментот, начинот и формата на известување и роковите во коишто треба да известуваат, начинот на водење на евиденцијата за доделените активности и чување на документацијата, како и мерките коишто треба да ги преземаат согласно обврските од Спогодбата за Инструментот.

(3) Телата и органите од член 4 од оваа уредба, при спроведување на Инструментот доследно го применуваат Прирачникот од став (2) на овој член.

(4) На барање на било кое од телата или органите од член 4 од оваа уредба, органите од ставот (1) на овој член, потребно е да се вклучат во активностите, реформите и чекорите од Реформската агенда и да ги обезбедат потребните документи, информации и податоци.

(5) Органите од ставот (1) на овој член, во рок од седум дена од промена на статусот на реализација на некоја реформа и/или чекор во приоритетните области/подобласти, како и промена во степенот на искористеност на средствата предвидени со Инструментот, го известуваат Министерството за европски прашања.

Транспарентност при користењето на средствата од Инструментот

Член 19

(1) Заради исполнување на обврските од членот 21 од Спогодбата за Инструментот, координаторот на област/подобласт за сите крајни приматели на средствата за спроведување на реформите од односната област/подобласт, до Националниот координатор на Инструментот ги доставува следните податоци:

1. за правно лице (целосен назив, единствен даночен број);
2. за физичко лице (име и презиме) и
3. вкупниот износ на средства што го добил крајниот примател за спроведената реформа согласно Реформската агенда.

(2) Националниот координатор на Инструментот на својата интернет страница, објавува ажурирани податоци за крајните приматели кои добиле финансиски средства што надминуваат вредност од 50.000 евра во денарска противвредност, кумулативно за период од четири години, за спроведување на реформите и инвестициите наведени во Инструментот, согласно прописите од областа на заштитата на личните податоци.

(3) Податоците од ставот (2) на овој член, се ажурираат најмалку еднаш годишно.

Евиденција, чување на документација и обезбедување на ревизорска трага

Член 20

(1) Координаторите од член 4 од оваа уредба, водат евиденција и оформуваат досие на ниво на секој чекор, во кое се евидентираат податоци и документи за сите спроведени активности на ниво на чекор, реформа, подобласт и област, и податоци за планираните и искористените средства.

(2) Од страна на министерството за европски прашања, преку информацискиот систем од член 17 од оваа уредба, води евиденција за статусот на реализација на сите реформи и чекори во приоритетните области/подобласти, како и за степенот на повлечени средства предвидени со Инструментот.

(3) Сите органи на државната управа, државните органи и институциите од јавниот сектор, на кои им се доделени активности поврзани со спроведувањето на Реформската агенда и на Инструментот, ја чуваат документацијата произлезена од реализацијата на доделените активности од Инструментот во период од пет години од денот на завршување на обврската произлезена од Инструментот и тоа:

- сите документи кои се однесуваат на постапките за набавки и доделување на грантови, договори, анекси, релевантна кореспонденција и сите релевантни документи кои се однесуваат на плаќања и поврати за инвестициски проекти финансирани преку Европскиот заеднички фонд за Западен Балкан (ЕЗФЗБ);

- сите документи кои се однесуваат на спроведување на поддршката во форма на заеми, без разлика дали се насочувани директно во трезорите на корисникот или преку Европскиот заеднички фонд за Западен Балкан (ЕЗФЗБ).

Комуникација и видливост

Член 21

(1) Националниот координатор на Инструментот Планот за видливост и комуникација во согласност со Спогодбата за Инструментот го достави до Европската комисија со првото барање за плаќање.

(2) Националниот координатор на Инструментот го следи спроведувањето на Комуникацискиот план за видливост на Планот за раст на ЕУ за Западен Балкан.

(3) Националниот координатор на Инструментот, прегледот од спроведените реформите и инвестициите од Инструментот го објавува на својата интернет страница.

(4) Националниот координатор на Инструментот обезбедува видливост на финансирањето обезбедено преку Инструментот и на својата интернет страница објавува податоци за планираните и реализираните цели, планираниот и реализираниот буџет, избраните и реализираните проекти, соработката со Комисијата, следење и оценување.

Член 22

Оваа уредба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Бр. 50-3220/15
20 мај 2025 година
Скопје

Претседател на комисија и
заменик на претседателот
на Владата на Република
Северна Македонија,
Љупчо Димовски, с.р.